

Elegie de April

Viorel Darie

Vânturile, nemiloasele vânturi de primăvară, suflă cu putere peste satele de munte, zburbind dranița caselor vechi și îmbătrânindu-le pe cele noi.

Zăpezile grele ale iernii s-au dus, curgând pe albiile la vale în șiroaie reci. Pădurile sunt încă de neumblat din cauza troienilor mari și grele.

Austrul puternic suflă cu putere peste fața tristă a lumii, umplând văile de vârtejuri, smulgând ramurile copacilor și scândurile din preajma caselor, ducându-le în pustietăți...

Gardurile văduvelor bătrâne și neajutorate s-au dărâmat și cine știe dacă vor mai fi ridicate vreodată la loc...

Parii și stâlpii fluieră sălbatic un cânt insistent și sinistru și totul pare trist și pustiu... Pădurile, brazilii înalți, molizii, freamătă puternic o simfonie sihastră, măreață precum cascada unui fluviu sau valurile unui ocean răsculat. Copacii mari suspină puternic, se clatină, se răsucesc, zbatându-se vitejește să rămână pe picioare...

Dar demonii furtunilor de munte nu se astâmpără, nu se lasă, până nu aud brazilii trosnind și nu le văd căzând cu trosnet asurzitor în prăpăstii. Geamătul întregului codru e și mai puternic, înhite degrabă orice soartă tristă a vreunui brad căzut...

Geamurile caselor zângănesc puternic, se zbat ca niște păsări în laț, încât pare că din clipă în clipă se vor sparge în țandări și vântul va intra în odaie.

Ca niște fantome răsculate vânturile suflă puternic asupra coamelor dealurilor, zburbind clăile de fân și gonind peste țarină smocuri de paie nemâncate de vite în iarna cea lungă...

Îmi pare că vântul a deschis ușa grajdului și noaptea ar putea intra lupii în staulul de vite...

Mi-e frică să ies din casă, mi-e teamă și să aduc apă de la fântâna din ogradă, căci afară zboară scândurile din garduri și crengile rupte din copaci. Dar trebuie să ies, căci oile noastre au fugit de acasă și trebuie să le caut până nu se întunecă de noapte... Cu căciula îndesată bine peste urechi și cu un suman vechi de-al tatei pe spinare ies pe câmp, ca un viteaz proptit în vânt și păzind cu mâinile căciula de pe cap să nu mi-o răpească vântul.

Priveliște sinistră în jur, vântul urlă și mai tare, gardurile fluieră, dealurile domoale stau adormite în oala cea mare și rece în care fierb pădurile, iar norii aleargă nebuni spre răsărit ca niște fantasmă cenușii...

E tot mai întuneric, vântul se întetește, se face și mai rece. Mă urc pe culmea muntelui, acolo unde se termină țarinele și încep pădurile, să pot vedea departe până în zare și să ascult vuietul furtunii din văi.

Câmpul e pustiu, iarba de anul trecut a fost cosită, mutată în clăi, mâncată de vite...

Mi-e teamă că vara nu va mai veni iar vitele vor suferi de foame dacă nu vor vrea cumva să mânânce cetină din pădure.

Disting destul de clar prin întuneric cioatele arse ale fagilor în jurul cărora în toamnă stăteau, înveliți în sumane, câțiva copii și o bătrânică, cu cartofii puși pe jăratec, încălzindu-se la foc și păzind vitele și oile. Bătrânică aceea murise în iarnă, a găsit-o o nepoată de-a ei fără suflare, căzută lângă soba ei rece. Au bocit-o rudele și vecinii, i-au făcut un coșciug de scânduri și au

duș-o la cimitirul de pe deal. Căsuța ei a rămas pustie, părăsită, se vede de departe având un singur geam alb, văruiat sub forma unui cocoș... Trist va fi însă abia la vară când nu va mai fi biata bătrânică să aibă grijă de copii și de oile altora la păscut, să le spună copiilor povești de demult!...

Puștii sunt și marginile de pădure. S-au dus zilele cele calde de vară când copiii adunau printre rădăcini groase de copaci bureți albi, rășcovi, hribi și gălbiori. Nu mai e nici urmă de fragi, căpșuni, afine și zmeură, după care umblau copiii veseli, cu cănițe în mână călcând iarba din fânețurile oamenilor supărați că vor cosi cu greu la vară iarba bătătorită și încâlcită de copii...

Sunt uimit că văd prin întuneric din ce în ce mai clar și-mi par toate mai limpezi. Văd un iepure, departe într-o râpă, ca un ghemotoc negru, sărind ca o umbră mică pentru a se ascunde mai temeinic sub un mal. Și simt, pe dealul acela negru și împădurit, de dincolo de pârâu, cum sclipește ceva, în întuneric, ca niște ochi de lup. Dar nici lupul nu se încumetă să iasă din desigurii pe un asemenea vânt sinistru...

Colo în vale, mai înspre stânga, într-o poieniță, locuia cândva un bătran. Sunt mulți ani de când a murit și el. A venit de tânăr pe aceste meleaguri, a tăiat câțiva copaci, și-a făcut o casă micuță din trunchiuri de lemn încheiate la muchii. Singur și-a tăiat copacii, a ars cioatele, a scos rădăcinile din pământ și și-a făcut o poiană și un mic ogor în jurul casei. Avea copii, însă aceștia, făcându-se mari, au plecat în lumea largă. Iar femeia îi murise demult de tifos încât omul, rămas singur, s-a mai chinuit vreo trezeci de ani în valea aceea din care n-a apucat să mai iasă vreodată.

Văd buturugile arse, negre ca niște oi risipite prin poieni. Fiecare din ele are istoria ei, fiecare ar putea

spune o poveste despre cele petrecute pe acolo, despre măreția copacului care a fost tăiat, despre copiii care s-au jucat prin preajmă, despre furtunile pe care coroanele le-au îndurat cu vitejie. Acum totul a rămas doar cioturi și scrum!...

Nu știi de ce n-au lăsat oamenii în pace copacii, de ce i-au tăiat cu joagărele lor mari și negre, culcându-i la pământ. O mulțime de brazi falnici, paltini și molizi... De ce oare a mai rămas să se vadă, zăcând prăbușit și putrezit trunchiul unui fag noduros care intră, se vede clar, din ce în ce mai mult în pământ!...

Nu știi de ce s-a dărâmat, putrezită, o șură veche, singuratică în mijlocul câmpului, care avea pe vremuri o ușă și un acoperiș, iar acum sar înăuntru și afară vitele peste cei câțiva răzlogi de lemn ce-au mai rămas din pereți, ispitite și ele de buruienile care cresc din abundență în șură, vara răbufnind și prin acoperiș...

Nu știi de ce se grăbeau așa de mult oamenii în fiecare vară să strângă fânul, să nu vină ploile să-l ude. Căci acum, și mulți dintre oameni, și fânul din aceste locuri sunt de mult sub brazdă...

Nu știi cu ce va fi mai bună iarba din anul acesta, cea care va răsări peste iarba uscată din anii trecuți! Nu știi de ce peste tot, în păduri, se văd pene de păsări mici mâncate de ulii și de vulpi.

Nu știi de ce găsesc bucăți de greble rupte, fără dinți, aruncate prin poieni. Nu știi de ce copiii aruncă atâtea pietre prin fânețuri încât cosașii, la vară, își vor știrbi coasele în ele!...

Nu știi de ce sunt atâtea zile frumoase, dacă după ele vin atâtea ploi și vremi mohorâte!...

Nu știi de ce crește iarba pe drumurile pietruite cu grijă. Nici de ce carele se împotmolesc adânc în noroiul ulițelor strâmte!...

Încep prea multe lucruri să nu le mai înțeleg, să nu mai aibă niciun sens pentru mine. De ce, de exemplu, moș Ilarion a trebuit să lupte de partea austriecilor, tocmai pe coastele Dalmației... Pentru ca apoi să trăiască și să muncească, doar cu o singură mână, rămas și singur, în bordeiul lui mohorât și strâmt ca o cușcă de dulău... Sau, de ce vântul trebuie să întoarcă fumul înapoi, pe horn, în odaie, înroșind ochii copiilor și îmbătrânind icoanele, și așa sărace, ale oamenilor nevoiași... Sau, de ce zăpada e mai mare când e mai puțin fân în stog, sau de ce plouă din greu atunci când pământul mustește de apă!... Sau, încă, de ce mi-e mai frică noaptea pe lună, decât atunci când afară e întuneric beznă!...

Am coborât și-am urcat de câteva ori văile și culmile din jurul satului. Era întuneric, vântul sufla fără milă, rece și puternic. Brazilii vuiiau prin păduri...

Dar încă n-am reușit să găsesc oile! Vroiam să mă urc într-un molid să văd mai bine împrejur; dar mi-era frică să nu mă doboare vântul. Colo, chiar nu departe de mine, s-a prăbușit cu un trosnet puternic un brad bătrân, scoțându-și afară cu totul rădăcinile din pământ, arătând acum ca un cort sălbatic ce va fi un adăpost bun, la vară, când vor veni ploile...

Disperat și plin de remușcări, băjbâiam încă după oile mele pe întuneric. Dintr-odată îmi trece ceva ciudat prin gând: poate că oile mele s-au întors singure acasă!

Mare mi-a fost atunci bucuria, dar și uimirea deopotrivă când, ajuns și eu acasă, descopăr la adăpostul unui stog de fân de lângă grajd toate oile mele, albe și negre, aciuiate acolo pe întuneric de teama vânturilor pustiitoare!...